

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA KĘDZIERZYN-KOŹLE

z dnia 2025 r.

**w przedmiocie wniosku o „zawarcie porozumienia pomiędzy gminami Bierawa oraz
Kędzierzyn-Koźle w celu utworzenia Obszaru Chronionego Krajobrazu „Bory Kędzierzyńsko-
Kozielskie”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) oraz art. 242 § 1 i art. 244 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572 oraz z 2025 r. poz. 769), Rada Miasta Kędzierzyn-Koźle uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Realizując zobowiązanie zawarte w uchwale Nr VIII/77/24 Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle z dnia 28 listopada 2024 r. w przedmiocie wniosku o zawarcie porozumienia pomiędzy gminami Bierawa oraz Kędzierzyn-Koźle w celu utworzenia Obszaru Chronionego Krajobrazu „Bory Kędzierzyńsko-Kozielskie”, po zapoznaniu się z:

1) uchwałą nr XII/78/2025 Rady Gminy Bierawa z dnia 31 marca 2025 r. w sprawie rozpatrzenia wniosku Fundacji „Wiedzieć Więcej”;

2) opiniami podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie postulowanego Obszaru Chronionego Krajobrazu „Bory Kędzierzyńsko-Kozielskie”;

Rada Miasta Kędzierzyn-Koźle, w wyniku rozpatrzenia wniosku Fundacji „Wiedzieć Więcej”, uznaje ww. wniosek za zasadny i zwraca się do Prezydenta Miasta Kędzierzyn-Koźle o podjęcie działań zmierzających do jego realizacji.

2. Uzasadnienie prawne i faktyczne stanowiska wyrażonego w ust. 1 stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się Przewodniczącą Rady Miasta do przesłania uchwały wraz z uzasadnieniem:

1) wnioskodawcy;

2) do wiadomości Radzie Gminy Bierawa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na stronie podmiotowej Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle w Biuletynie Informacji Publicznej.

UZASADNIENIE PRAWNE I FAKTYCZNE

I. Stan prawny.

1. Zgodnie z art. 241 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572 oraz z 2025 r. poz. 769), przedmiotem wniosku mogą być w szczególności sprawy ulepszenia organizacji, wzmocnienia praworządności, usprawnienia pracy i zapobiegania nadużyciom, ochrony własności, lepszego zaspokajania potrzeb ludności

2. Stosownie do art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153), wykonywanie zadań publicznych może być realizowane w drodze współdziałania między jednostkami samorządu terytorialnego.

3. Zgodnie z art. 23 ust. 1, 2, 3 i 3d ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, z późn. zm.), zwaną dalej „U. o. p.”:

- 1) obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych;
- 2) wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały sejmiku województwa, która określa jego nazwę, położenie, obszar, sprawującego nadzór, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy właściwe dla danego obszaru chronionego krajobrazu lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 24 ust. 1, wynikające z potrzeb jego ochrony;
- 3) projekty uchwał sejmiku województwa, o których mowa w ust. 2, wymagają uzgodnienia z właściwą miejscowo radą gminy oraz właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska;
- 4) utworzenie obszaru chronionego krajobrazu może nastąpić również na wniosek rady gminy, na obszarze którego obszar chronionego krajobrazu miałby być utworzony lub powiększony.

4. Na podstawie art. 24 ust. 1 U. o. p., na obszarze chronionego krajobrazu mogą być wprowadzone m.in. zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoświsiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 8) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne;- z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

5. Zgodnie z załącznikiem nr 2 (Polityka Przestrzenna) do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego przyjętego uchwałą Nr XLIX/357/2002 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 24 września 2002 r. w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego (Dz. Urz. Woj. Opolskiego z 2002 r., Nr 112, poz. 1798, z późn. zm.), zwanego dalej „P. Z. P. W. O.”, zaplanowano powstanie O.Ch.K. Bory Kędzierzyńsko-Kozielskie. Zgodnie z częścią II części A części tekstowej studium stanowiącego załącznik nr 1 do uchwały nr LVIII/683/23 Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle z dnia 25 maja 2023 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kędzierzyn-Koźle, zwanego dalej „studium”, jednym z kierunków rozwoju w zakresie środowiska przyrodniczego określono utworzenie obszaru chronionego krajobrazu w formie obszarowej: „Bory Kędzierzyńsko-Kozielskie”.

W myśl ust. 1 części XXIII części B części tekstowej studium jako obszary i obiekty chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody wskazano projektowany O.Ch.K. Bory Kędzierzyńsko-Kozielskie.

II. Przedmiot wniosku.

1. W dniu 5 września 2024 r. Wnioskodawca złożył wniosek dotyczący „zawarcia porozumienia pomiędzy gminami Bierawa oraz Kędzierzyn-Koźle w celu utworzenia O.Ch.K. Bory Kędzierzyńsko-Kozielskie”.

2. Wnioskodawca w treści wniosku przedstawił informację, iż na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji zamieszczono projekt nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (druk 622), zwanej dalej „U. d. j. s. t.”.

W Rozdziale 4 pod nazwą Zasady ustalania potrzeb finansowych jednostek samorządu terytorialnego i ich finansowania w art. 29 U. d. j. s. t. określono potrzeby ekologiczne ustalone dla jednostki samorządu terytorialnego, na terenie której znajdują się obszary o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione, przez które rozumie się parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, strefy ochrony krajobrazu ustanawiane w tych obszarach, a także obszary Natura 2000, zwane dalej „obszarami prawnie chronionymi”.

W następnych przepisach U. d. j. s. t. wskazano na sposób ustalenia kwot potrzeb ekologicznych stanowiących wsparcie dla gmin.

Ponadto Wnioskodawca:

- 1) w oparciu o treść U. d. j. s. t. określił możliwe szacunkowe wsparcie dla Gminy Bierawa (około 800 tys. zł) oraz Gminy Kędzierzyn-Koźle (ok. 250 tys. zł);
- 2) podał zakazy, o których mowa w art. 24 ust. 1 U. o. p.;
- 3) wskazał na 3 propozycje krajobrazów priorytetowych na terenie projektowanego O.Ch.K. Bory Kędzierzyńsko-Kozielskie w ramach projektu audytu krajobrazowego województwa opolskiego;
- 4) przedstawił, iż O.Ch.K. Bory Kędzierzyńsko-Kozielskie wpisuje się w tendencje opisane w programie ochrony środowiska dla województwa opolskiego przyjętego uchwałą nr XXXVI/368/2021 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony środowiska województwa opolskiego na lata 2021-2027”.

III. Stan faktyczny

1. Sejmik Województwa Opolskiego mimo treści załącznika nr 2 do P. Z. P. W. O. nie skierował do Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle do uzgodnienia projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru chronionego krajobrazu.

2. Pomimo, iż potencjalny obszar chronionego krajobrazu znajdować się mógłby w granicach administracyjnych gmin: Kędzierzyn-Koźle, Bierawa, Ujazd oraz Rudziniec (województwo śląskie), Wnioskodawca wnioskuje jedynie o zawarcie porozumienia między gminą Kędzierzyn-Koźle i gminą Bierawa.

3. Teren, na którym miałby zostać ustanowiony O.Ch.K. Bory Kędzierzyńsko-Kozielskie, użytkowany jest w większości jako lasy gospodarcze, zarządzane przez Państwowe Gospodarstwo Leśne-Lasy Państwowe, co w dużym stopniu zabezpiecza trwałość tego sposobu jego zagospodarowania.

Podejmowanie działań w celu utworzenia postulowanego obszaru wymaga uzgodnienia z ww. podmiotem (który wyraził wstępnie pozytywną opinię).

Ponadto wobec postulowanego objęcia ochroną ponad 8,6 tys. ha z 11,9 tys. ha powierzchni gminy Bierawa, w tym powierzchni na której prowadzona jest działalność gospodarcza, inicjatywa w procesie ustanowienia postulowanej formy ochrony przyrody należy do władz tej gminy.

Gmina Kędzierzyn-Koźle na której terenie wg wnioskodawcy, ochroną miałyby zostać objęte ok. 2,6 tys. ha z 12,3 tys. ha, dokonała oceny proporcjonalności wartości obszaru chronionego krajobrazu w stosunku do ograniczeń rozwoju gospodarczego wynikających z tej formy ochrony.

4. Opierając się na wskaźnikach ujętych w U. d. j. s. t., zauważyć należy że wysokość kwot wsparcia jest związana z powierzchnią objętą ochroną oraz liczbą zakazów wprowadzonych na danym obszarze. Aby osiągnąć wysokość kwot wsparcia, wzmiankowanych przez wnioskodawcę, na O.Ch.K. Bory Kędzierzyńsko-Kozielskie musiałoby obowiązywać minimum pięć zakazów z siedmiu „punktowanych” wskazanych w U. d. j. s. t. (o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 2 i 4-9 U. o. p.), które w związku z funkcjonowaniem infrastruktury przemysłowej na terenie Gminy Kędzierzyn-Koźle i Gminy Bierawa, mogą wywoływać sprzeciw przedsiębiorców, których interes mógłby zostać naruszony. Wprowadzenie mniej niż pięć zakazów „punktowanych” spowodowałoby spadek wysokości kwot o 2/3 (w przypadku Bierawy do ok. 270 tys. zł, a Kędzierzyna-Koźla do ok. 80 tys. zł). Natomiast wprowadzenie wyłącznie zakazów, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 1 i 3 U. o. p., nie będzie uprawniało do otrzymania jakichkolwiek kwot.

Poza zakazami, wpływ na wysokość wsparcia mieć będzie powierzchnia objęta ochroną. Z uwagi na rozbudowaną infrastrukturę przemysłową oraz przewidywaną w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego miasta Kędzierzyn-Koźle drogę (oznaczoną symbolem KG-2) łączącą obiekty przemysłowe położone przy ul. Naftowej i ul. Dąbrowa Leśna w północno-zachodnim narożniku planowanego O.Ch.K. Bory Kędzierzyńsko-Kozielskie, szczegółowej analizie należało poddać zasadność objęcia ochroną terenów zlokalizowanych w os. Azoty i w os. Sławiećce (ok. 600 ha).

5. W dniu 28 listopada 2024 r. Rada Miasta Kędzierzyn-Koźle podjęła uchwałę Nr VIII/77/24 w przedmiocie wniosku o „zawarcie porozumienia pomiędzy gminami Bierawa oraz Kędzierzyn-Koźle w celu utworzenia Obszaru Chronionego Krajobrazu „Bory Kędzierzyńsko-Kozielskie”, w myśl której postanowiła rozważyć możliwość realizacji przedmiotowego wniosku po zapoznaniu się ze stanowiskiem Rady Gminy Bierawa zajęтым w wyniku rozpatrzenia skierowanego do niej tożsamego wniosku.

6. W dniu 31 marca 2025 r. Rada Gminy Bierawa podjęła uchwałę nr XII/78/2025 w sprawie rozpatrzenia wniosku Fundacji „Wiedzieć Więcej”, w której uwzględniła wniosek Fundacji „Wiedzieć Więcej”, uzależniając jego wykonanie od uzyskania jednoznacznego stanowiska Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle.

7. W okresie od 17 kwietnia do 23 maja 2025 r. Prezydent Miasta Kędzierzyn-Koźle przeprowadził konsultacje z podmiotami zlokalizowanymi na obszarze Gminy Kędzierzyn-Koźle, prowadzącymi działalność gospodarczą na terenie postulowanego O.Ch.K Bory Kędzierzyńsko-Kozielskie, w wyniku których:

- 1) jeden podmiot wyraził negatywną opinię wskazując na położenie w obrębie wnioskowanego O.Ch.K. Bory Kędzierzyńsko-Kozielskie należącej do niego infrastruktury przesyłowej (gazowej, wodnej, energetycznej i telekomunikacyjnej);
- 2) drugi podmiot wchodzący w skład spółki o istotnym znaczeniu dla gospodarki państwa, którego nieruchomości mają status terenów zamkniętych ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, wykazał przeszkody o charakterze materialnym i prawnym mogące naruszać jego interes prawny, których usunięcie wymagałoby dużych nakładów finansowych i wykonania wielu złożonych czynności prawnych o wartości nieproporcjonalnie wysokiej w stosunku do korzyści wynikających z ustanowienia O.Ch.K. Bory Kędzierzyńsko-Kozielskie; jednocześnie wskazując możliwe sposoby zabezpieczenia interesu spółki w przypadku ustanowienia O.Ch.K. Bory Kędzierzyńsko-Kozielskie.

IV. Podsumowanie.

Pomimo potencjalnych trudności związanych z pogodzeniem postulatu ochrony przyrody z interesami przedsiębiorców posiadających swoją infrastrukturę na terenie planowanego O.Ch.K. Bory Kędzierzyńsko-Kozielskie lub w jego pobliżu (możliwych jednak do uniknięcia przez stosowne ustalenie granic obszaru chronionego), Rada Miasta Kędzierzyn-Koźle z uwagi na uwzględnienie ww. formy ochrony przyrody w dokumentach planistycznych Województwa Opolskiego oraz Gminy Kędzierzyn-Koźle, a także możliwe potencjalne korzyści finansowe oraz promocyjno-turystyczne dla gminy, uznaje ww. wniosek za zasadny i zwraca się do Prezydenta Miasta Kędzierzyn-Koźle o podjęcie działań zmierzających do jego realizacji.